

A-PBT-A-536/2012. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület S.I. által (a továbbiakban: Kérelmező) az ABC Bank (a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban a 2012. május 16-án tartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlja, hogy a pénzügyi szolgáltató a Kérelmező xxx számú kölcsönszerződésének végtörlesztését – többek között az otthonvédelemről szóló egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXI. törvénnyel módosított –, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 2011. december 29-én hatályos rendelkezései szerint teljesítse.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, illetve a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Kérelmezőt és a pénzügyi szolgáltatót, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Pénzügyi Békéltető Testületet.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2012. március 27-én érkezett kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Kérelmében a pénzügyi szolgáltatóhoz 2011. december 30-án benyújtott előtörlesztési kérelme alapján xxx számú CHF alapú kölcsönszerződéséből 2012. február 28-án fennálló 14.224,94 CHF tartozásának 180 Ft/CHF rögzített árfolyamon történő végtörlesztését kérte.

A Kérelmező előtörlesztési kérelmében 2012. február 28-át jelölte meg a teljesítés dátumaként, mert a kérelem adatai szerint az ahhoz szükséges összeget forinthiteltől kívánta előteremteni. A pénzügyi szolgáltató 2012. január 12-én kelt levelében értesítette a Kérelmezőt előtörlesztési kérelme befogadásáról, annak határnapjáról és arról, hogy a teljes előtörlesztéshez (a továbbiakban: végtörlesztéshez) szükséges forintösszeg 2.560.490.- Ft.

A tartozásigazolás második oldalán felhívja a Kérelmező figyelmét, hogy a határnapon sem fizetési elmaradása, sem hátraléka nincsen, és ilyen tételt az előző oldalon megjelölt számítás sem tartalmaz.

A Kérelmező hitelkérelmének elutasítását követően a tartozásigazolásnak megfelelően 2012. január 25-én maradéktalanul befizette a végtörlesztéshez szükséges forintösszeget a pénzügyi szolgáltatónak a tartozásigazolásban megjelölt technikai számlájára.

A Kérelmező ezt követően a pénzügyi szolgáltatóhoz 2012. február 8-án kelt beadványában a tartozásigazolásban szereplő 211,18 CHF, mint a 2012. februári törlesztőrészlet kamatának utólagos felszámítását vitatta, mert megítélése szerint ő a tartozásigazolásban a végtörlesztésre megjelölt teljes forintösszeget törvényes határidőben maradéktalanul befizette.

A Kérelmező másnap ugyanezekről a kérdésekről a bankfiókban is érdeklődött. Előadása szerint ott sem a kérdéseire nem kapott választ, sem 2012. februári törlesztőrészletének a végtörlesztésre kijelölt összegből időközben történt beszédéről nem tájékoztatták, így a kijelölt határnapig a sikeres végtörlesztéshez hiányzó pontos összeget sem ismerhette meg.

A Kérelmező végtörlesztése eredménytelen lezárulásáról a pénzügyi szolgáltató 2012. február 29-én kelt leveléből szerzett tudomást, azonban még ekkor sem értesült arról, hogy azt milyen összegű tartozás

hiúsította meg. A Kérelmező ezért 2012. március 4-én ismételt panasszal fordult a pénzügyi szolgáltatóhoz, és jelezte, hogy az átlagember számára érthetetlen tartozáskimutatás miatt a pénzügyi szolgáltató elutasító döntését nem tudja elfogadni.

A Kérelmező a Pénzügyi Békéltető Testülethez írt beadványában a fennálló kölcsönkövetelés 180.- HUF/CHF árfolyamon történő teljesítését, valamint ügyének szakszerűtlen intézése miatt a pénzügyi szolgáltató ügyviteli folyamatainak rendszabályozását igényelte.

A pénzügyi szolgáltató válasziratában előadta, hogy a Kérelmező által indított végtörlesztési eljárás során jogszerűen járt el, a végtörlesztésre határidőben a Kérelmező érdekkörében felmerült okból nem került sor, így utólag nincsen mód arra, hogy a Kérelmező 180.- HUF/CHF árfolyamon végtörleszthessen.

A pénzügyi szolgáltató a 2012. január 12-én kelt tartozásigazolásban egyebek mellett arról tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) értelmében a végtörlesztés határnapja a Kérelmező ekkor még folyamatban lévő hitelkérelmére figyelemmel 2012. február 28., és e határnapon a tartozás összege 2.560.490,- Ft. A pénzügyi szolgáltató felhívta a Kérelmező figyelmét arra, hogy amennyiben a tartozásigazoláson megjelölt számla a végtörlesztésre kijelölt nap előtt késedelmes tartozást mutat, a befizetett összegből elsőként ezt rendezzi.

A tartozásigazolásban felhívta a Kérelmező figyelmét arra is, hogy a végtörlesztés bejelentése és teljesítése közötti esedékességi időpontban az esedékes törlesztőrészletet, illetve esetleges hátralék esetén a hátralék összegét az elszámolás napján érvényes hitelkonverziós eladási-, illetve középárfolyamon számolja el. Felhívta továbbá a Kérelmező figyelmét, hogy a végtörlesztés határnapjáig az esedékes törlesztőrészleteket, illetve a fizetési hátralékot köteles megfizetni, és a pénzügyi szolgáltató jogosult a végtörlesztésre szánt összegből elsődlegesen a késedelmes tartozás rendezésére.

A Kérelmező 2012. január 5-én esedékes törlesztőrészlete a napi piaci árfolyamon (269,4 HUF/CHF) 71.105,- forint volt, amelyet a Kérelmező a kölcsönszerződéshez beállított folyószámlájáról határidőben teljesített. A Kérelmező 2012. január 25-én a tartozásigazolásban foglaltaknak megfelelően 2.560.500,- forintot fizetett a folyószámlájára, amelyet ezt követően átvezettek a pénzügyi szolgáltató végtörlesztés céljából létrehozott technikai számlájára. A Kérelmező folyószámláján az átvezetést követően 372,- forint maradt.

A Kérelmező következő havi 247,38 CHF összegű törlesztőrészlete – még a pénzügyi szolgáltató számára a végtörlesztésre nyitva álló törvényes határidőn belül – 2012. február 5-én vált esedékessé. A tartozásigazolásban foglalt tájékoztatás szerint ezt a Kérelmezőnek napi piaci árfolyamon kellett volna megfizetnie, azonban folyószámlájának egyenlege ekkor csupán 372,- forint volt, ezért a különbözetet a pénzügyi szolgáltató a technikai számlán rendelkezésére álló összegből vonta le.

Ennek következtében a végtörlesztés napján a technikai számlának a Kérelmező kölcsönszerződése vonatkozásában nyilvántartott egyenlege a végtörlesztéshez szükséges összegnél 425,- forinttal kevesebbet mutatott, így a végtörlesztés meghiúsult.

A pénzügyi szolgáltató előadta, hogy 2012. január 25-én, valamint a kötelező fedezetvizsgálat alkalmával 2012. január 30-án a Kérelmező által addig megfizetett összeg elegendő volt a végtörlesztéshez, azonban később azért nem fedezte a végtörlesztéshez szükséges teljes összeget, mert a 2012. február 5-én esedékes törlesztőrészletet a Kérelmező nem fizette meg, így azt a pénzügyi szolgáltató a végtörlesztésre szánt összegből levonta.

A vitás ügyben 2012. május 16-án tartott meghallgatáson az eljáró tanács kérdésére a pénzügyi szolgáltató előadta, hogy a 2012. január 12-én kiállított tartozásigazolás a 2012. február 28-án várhatóan fennálló tartozás teljes forintösszegét – a végtörlesztés teljesítésére nyitva álló törvényes határidőben esedékessé váló 2012. februári törlesztőrészlettel együtt – 180 Ft/CHF árfolyamon számítja.

Ennek megfelelően a tartozásigazoláson kamat jogcímén feltüntetett összeg vélhetően a 2012. februári törlesztőrészlet kamat része, illetve a 2012. februári törlesztőrészlet esedékessége és a végtörlesztés határnapja között a teljes tőke vonatkozásában felszámítandó ún. elhatárolt kamat, amelyek együttes összegét a tartozásigazolás a sikeres végtörlesztéshez a határnapon teljesítendő teljes összeg részeként, 180 Ft/CHF rögzített árfolyamon számítja. Ebből következik, hogy a tartozásigazoláson tőke jogcímén feltüntetett összeg a 2012. februári törlesztőrészlet tőkerészének forintösszegét is a határnapon teljesítendő végtörlesztéshez szükséges teljes összeg részeként, 180 Ft/HUF rögzített árfolyamon tartalmazza.

Ennek megfelelően a pénzügyi szolgáltató előadása szerint – amennyiben a Kérelmező terhére a végtörlesztés határnapján hátralékos tartozás mutatkozott volna –, azt a törvényi lehetőségekhez képest a Kérelmező számára kedvezőbb módon éppen a végtörlesztés sikeres lezárása érdekében – a tartozásigazolás 2. oldalának tetején feltüntetett tájékoztatásnak megfelelően 180 Ft/CHF rögzített árfolyamon számolta volna el.

Jelen esetben viszont a végtörlesztésre elkülönített technikai számla egyenlege a kijelölt határnap előtt pozitív volt, és újabb törlesztőrészlet vált esedékessé, ezért azt a pénzügyi szolgáltató az ott elkülönített összegből a tartozásigazolás 3. pontjának 3. bekezdése, 4. pontjának 2. bekezdése és a tartozásigazolás második oldalának utolsó mondata alapján esedékességkor piaci árfolyamon beszedte.

Az eljáró tanács a pénzügyi szolgáltatónak a meghallgatáson adott magyarázatát követően megállapította, hogy tartozásigazolás elemei egymásnak ellentmondóak, és a kötelezett szerződészerű teljesítését nem az általában elvárható módon segítik elő.

A Ptk. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.

A Ptk. 277. §-ának (4) bekezdése értelmében a felek szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segítenie a teljesítést.

A Pénzügyi Békéltető Testület a becsatolt iratok és a meghallgatáson előadottak alapján megállapította, hogy a 2012. január 12-i tartozásigazolás tartalma ellentmondásos, és ez pontosan indokolja a Kérelmező 2012. február 8-i beadványában a pénzügyi szolgáltatónak feltett kérdéseket. Kérdéseire azonban a Kérelmező sem a végtörlesztés határnapjáig, sem a pénzügyi szolgáltató 2012. március 5-én kelt levelében nem kapott pontos választ, ahogyan arra sem, hogy pontosan mekkora összeg hiányzott a végtörlesztés eredményes lezáráshoz.

A tartozásigazolás 4. pontjának 2. bekezdése felhívja a Kérelmezőt a jövőben még esedékes törlesztőrészlet piaci árfolyamon történő megfizetésére, amelyet egyidejűleg a kimutatás a végtörlesztéshez szükséges teljes összeg részeként, 180 Ft/CHF rögzített árfolyamon is megjelöl. Ezt követően a tartozásigazolás utolsó mondata a jövőben esedékessé váló törlesztőrészlet beszedésére késedelem esetén a végtörlesztésre kijelölt számlát nevezi meg.

A tartozásigazolás második oldalának első mondata ugyanakkor tájékoztatja a Kérelmezőt, hogy a végtörlesztés határnapján sem fizetési elmaradása, sem hátraléka nincsen.

A Pénzügyi Békéltető Testület megállapította, hogy a pénzügyi szolgáltató a végtörlesztéshez a tartozásigazolásban megjelölt 2012 februárjában esedékes törlesztőrészletet – az azt már 180 Ft/CHF rögzített árfolyamon tartalmazó teljes forintösszeg határidőben történt beérkezését követően – a végtörlesztésre kijelölt technikai számláról a tartozásigazolás 4. pontjának 2. bekezdésében megjelölt piaci árfolyamon levonta.

A 2012. január 12-én kiállított tartozásigazolás alapján így a pénzügyi szolgáltató ugyanannak a törlesztőrészletnek a megfizetésére kétszer (a végtörlesztéshez megjelölt teljes összeg teljesítésekor 180 Ft/CHF rögzített, majd esedékességkor piaci árfolyamon) szólította fel a Kérelmezőt.

A vitás ügyben a Kérelmező a végtörlesztés bejelentése és teljesítése között esedékessé vált 2012. februári törlesztőrészletét piaci árfolyamon nem törlesztette, azonban azt a végtörlesztésre kijelölt számlára a végtörlesztéshez várhatóan szükséges teljes összeg részeként 2012. január 25-én teljesítette.

A Ptk. 302. §-ának a) pontja értelmében a jogosult késedelembe esik, ha a szerződészerűen felajánlott teljesítést nem fogadja el.

A Ptk. 303. §-ának (3) bekezdése értelmében a jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja.

Az eljáró tanács megállapította, hogy a Kérelmező 2012. január 25-én a tartozásigazolásban foglalt összeg maradéktalan megfizetésével a pénzügyi szolgáltató kimutatásának megfelelően a 2012. februárjában esedékes törlesztőrészletet is teljesítette.

A Pénzügyi Békéltető Testület álláspontjának kialakítása során figyelembe vette, hogy a Kérelmező a végtörlesztéshez hiányzó pontos összegről (425 Ft) sem a 2012. február havi törlesztőrészlet másodszeri, piaci árfolyamon történő beszedése és a tartozásigazoláson a végtörlesztésre megjelölt 2012. február 28-i határnap között eltelt időben, sem azt követően, egészen a válaszirat kézhezvételéig nem szerzett tudomást.

A Pénzügyi Békéltető Testület kérdésére a Kérelmező előadta, hogy kölcsönszerződésének végtörlesztésére szánt befizetése vonatkozásában a technikai számla pontos egyenlegéről a mai napig nincs tudomása annak ellenére, hogy az összeget továbbra is ott tartják nyilván. A sikertelen végtörlesztést követően a kölcsönszerződéséből eredő fizetési kötelezettségének nemteljesítése okán a pénzügyi szolgáltató 2012. május 2-án kelt levelében tájékoztatta őt a központi hitelinformációs rendszerbe (a továbbiakban: KHR) történő bekerülés lehetőségéről, és a törlesztésre kijelölt folyószámláját havonta monitoring díjjal terheli.

A pénzügyi szolgáltató válaszában tiltakozott az ellen, hogy az eljáró tanács a pénzügyi fogyasztói jogvitában a Kérelmezőnek a sikertelen végtörlesztést követő nemteljesítésének okait vizsgálja.

Az eljáró tanács kérdésére a Kérelmező előadta továbbá, hogy törlesztésre kijelölt folyószámlájának negatív egyenlegét folyamatosan rendezzi, azonban megítélése szerint a végtörlesztésre szánt összeg maradéktalan teljesítésével a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének eleget tett.

Az eljáró tanács a felek egyező előadása alapján megállapította, hogy a végtörlesztéshez 2012. január 25-én rendelkezésre álló összegnek a 2012. februári törlesztőrészlet levonása után keletkezett maradványa továbbra is a pénzügyi szolgáltató rendelkezésére áll, abból további esedékes törlesztőrészleteket nem vont le, és a Kérelmezőnek sem utalta vissza.

Az eljáró tanács a pénzügyi szolgáltató tiltakozásának részben helyt adva döntésének meghozatala során a felek által a meghallgatáson előadott új körülményeket nem a kérelem kiterjesztésként, hanem kizárólag mint a vitás ügy elbírálása szempontjából releváns utózmányt értékelte. Az eljáró tanács hatáskörének hiányában a Kérelmező adatainak a KHR nyilvántartásába történő továbbításának jogszerűségét nem vizsgálta.

Tekintettel arra, hogy jelen eljárásra a pénzügyi szolgáltató általános alávetési nyilatkozata nem terjed ki, és az ügyben egyedi alávetést nem tett, a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a fentiek alapján ajánlást adott ki.

Az eljáró a tanács a Kérelmezőnek a pénzügyi szolgáltató ügyviteli folyamatainak rendszabályozására vonatkozó indítványáról hatáskörének hiányában nem rendelkezett.

Budapest, 2012. május 31.

dr. Bukta Krisztina s.k.,
az eljáró tanács elnöke

dr. Erdős Viktor s.k.,
az eljáró tanács tagja

Prihoda Anikó s.k.,
az eljáró tanács tagja